

ODPIS

POSTANOWIENIE

Dnia 1 października 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący **Sędzia (del.) Andrzej Vertun**

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 października 2019 roku sprawy z wniosku Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem

z udziałem Pawła Mitera

o udzielenie zabezpieczenia

postanawia:

1. zakazać Pawłowi Miterowi w okresie jednego roku od dnia wydania niniejszego postanowienia publikowania, rozpowszechniania, a także przekazywania jakimkolwiek osobom trzecim w jakiegokolwiek formie i przy użyciu jakichkolwiek środków przekazu (w tym środków masowego przekazu), w szczególności za pośrednictwem telewizji, radia, prasy, Internetu, w tym mediów społecznościowych (w szczególności platformy Facebook i Twitter, w tym poprzez zakaz publikacji jakichkolwiek postów lub komentarzy) informacji wskazujących lub sugerujących, że
  - a. w Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem dochodzi do fałszowania lub przerabiania oznaczeń produktów żywnościowych,
  - b. w Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem dochodzi do antydatowania produktów,
  - c. Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem sprzedaje produkty, którym skończył się termin ważności,
  - d. Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem nie utylizuje produktów mleczarskich i pochodzenia zwierzęcego, lecz wprowadza je do ponownego obrotu,
  - e. Produkty Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita z siedzibą w Wysokiem

Mazowieckiem mogą stanowić w jakikolwiek sposób zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów,

2. wyznaczyć uprawnionej Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem dwutygodniowy termin na złożenie pozwu o ochronę dóbr osobistych w terminie tygodniowym pod rygorem upadku zabezpieczenia.

Sędzia (del.) Andrzej Vertun

UZASADNIENIE

Wnioskiem skierowanym do tut. Sądu Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem wniosła o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania poprzez zakazanie obowiązanemu Pawłowi Miterowi w okresie jednego roku od dnia wydania niniejszego postanowienia publikowania, rozpowszechniania, a także przekazywania jakimkolwiek osobom trzecim w jakiegokolwiek formie i przy użyciu jakichkolwiek środków przekazu (w tym środków masowego przekazu), w szczególności za pośrednictwem telewizji, radia, prasy, Internetu, w tym mediów społecznościowych (w szczególności platformy Facebook i Twitter, w tym poprzez zakaz publikacji jakichkolwiek postów lub komentarzy) informacji wskazujących lub sugerujących, że w Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem dochodzi do fałszowania lub przerabiania oznaczeń produktów żywnościowych, w Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem dochodzi do antydatowania produktów, Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem sprzedaje produkty, którym skończył się termin ważności, Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem nie utylizuje produktów mleczarskich i pochodzenia zwierzęcego, lecz wprowadza je do ponownego obrotu, produkty Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita z siedzibą w Wysokiem Mazowieckiem mogą stanowić w jakikolwiek sposób zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów; dopuszczenie dowodów zamieszczonych w uzasadnieniu do wniosku, wyznaczenie terminu 14 dni od doręczenia na złożenie pozwu o ochronę dóbr osobistych oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku uprawniona wskazała, że istnieje uzasadnione zagrożenie naruszenia przez obowiązane dóbr osobistych spółdzielni. Obowiązany podejmuje bowiem działania zmierzające do publikacji mającej świadczyć o rzekomych nieprawidłowościach dotyczących wprowadzania do obrotu produktów żywnościowych produkowanych przez spółdzielnię. Zagrożenie to zmaterializowało się poprzez zamieszczenie przez obowiązane na jednym z portalu społecznościowych informacji o zmierzaniu do opublikowania materiału obrazującego domniemane nieprawidłowości w postępowaniu spółdzielni.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Uprawniona spółdzielnia jest producentem przetworów mlecznych. Jej zasięg działania wykracza poza terytorium Polski.

Od połowy lipca 2019 roku zarząd uprawnionej spółdzielni zaczął otrzymywać informację o zarejestrowaniu nieprawidłowości przy wprowadzaniu do obrotu przetworów mlecznych. Równocześnie analogiczny temat został poruszony przez obowiązane Pawła Mitera – dziennikarza publikującego swoje teksty m.in. w Gazecie Warszawskiej i Gazecie Finansowej.

Od 26 lipca 2019 roku do września 2019 roku prowadzona była korespondencja pomiędzy Pawłem Miterą a przedstawicielami uprawnionej Spółdzielni. Przedstawiciele spółdzielni w sposób wyczerpujący odnosili się do kwestii poruszanych przez dziennikarza, zapraszali go do odbycia spotkania i zapoznania się z wewnętrzną dokumentacją spółdzielni, w tym dokumentów kontrolnych dotyczących jakości produktów mlecznych wytwarzanych przez Uprawnioną.

Obowiązany odrzucał propozycje spotkania w siedzibie spółdzielni lub w którymkolwiek z zakładów produkcyjnych, bądź też w redakcji Gazety Warszawskiej lub Gazety Finansowej, kierował jednak w dalszym ciągu korespondencję do przedstawicieli Uprawnionej spółdzielni, powołując się na nieprawidłowości, nie wskazując konkretnych przypadków uchybień. Obowiązany kierował także do przedstawicieli Uprawnionej zapowiedzi wystąpienia do organów ścigania oraz organów kontrolnych, jednakże do dnia wydania niniejszego postanowienia zawiadomienie takie nie zostało skierowane.

W okresie od 19 lipca 2019 roku do 5 września 2019 roku Uprawniona dokonała kontroli wewnętrznej oraz szeregu spotkań w celu weryfikacji twierdzeń wysuwanych przez Obowiązane, rezultaty tych działań przedstawiono

Obowiązanemu. W odpowiedzi Obowiązany skierował do przedstawicieli Uprawnionych kolejne wiadomości z żądaniem udzielenia odpowiedzi na pytania formułowane przez Obowiązanego. Równocześnie w dniu 9 września 2019 roku Obowiązany opublikował na portalu społecznościowym Twitter post o następującej treści: *„Kilkadziesiąt nagrań z dużej firmy, przebijane są daty na produktach poza linią produkcyjną. Dotyczy to produktów sprzedawanych do restauracji, przedszkoli, szpitali, którym skończył się termin ważności. Kryminał. Ta pani zmywa daty zmywaczem i wacikiem. Nakleja też nowe etykiety”*

Zgodnie z komentarzami znajdującymi się pod przedmiotowym postem publikacja materiału prasowego ma nastąpić „niebawem”.

W świetle tak poczynionych ustaleń wnioszek o udzielenie zabezpieczenia zasługiwał na uwzględnienie.

W myśl art. 730 § 1 k.p.c. w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Sąd może udzielić zabezpieczenia zarówno przed wszczęciem postępowania, jak również w jego toku (art. 730 § 2 zdanie pierwsze k.p.c.). Zgodnie zaś z treścią art. 730¹ k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny, który na podstawie § 2 przywołanego przepisu istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Dla udzielenia zabezpieczenia konieczne jest kumulatywne zaistnienie dwóch przesłanek określonych w art. 730¹ k.p.c., a mianowicie uprawdopodobnienie roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Podkreślić należy, że dla udzielenia zabezpieczenia w świetle powyższego przepisu konieczne jest jedynie uprawdopodobnienie, a nie udowodnienie istnienia wskazanych wyżej przesłanek.

Roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli istnieje znaczna szansa jego istnienia. Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia wiąże się z koniecznością uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Należy podkreślić, iż uprawdopodobnienie nie przesądza udowodnienia mogącego być podstawą do pozytywnego rozstrzygnięcia co do meritum sprawy. Istotą postępowania zabezpieczającego jest bowiem to, że sąd dokonuje jedynie wstępnej analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego (zob. postanowienie

Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 7 maja 2012 r., sygn. akt I ACz 782/12, LEX nr 1164918).

Uprawniona Spółdzielnia dokonała uprawdopodobnienia zarówno samego roszczenia, jak i istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Z treści korespondencji załączonej do akt sprawy wynika, iż przedmiot publikacji dotyczyć ma żywotnych interesów uprawnionej. Kwestionowanie zgodności z prawem działań producenta produktów spożywczych, w szczególności poprzez antydatowanie terminów przydatności do spożycia, bądź też wprowadzanie do obrotu produktów do spożycia niezdatnych godzi w dobra osobiste Uprawnionej.

Należy mieć na względzie, iż stosownie do treści art. 43 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. ochronie podlegają także dobra osobiste osób prawnych. Bez wątplenia do katalogu tych dóbr należy dobre imię (renoma) Uprawnionej jako jednego z wiodących producentów rolnych w Polsce. Nie można tracić z pola widzenia, co podkreśla także Uprawniona w uzasadnieniu wniosku, wskazując analogiczne przypadki innych producentów żywności, że w przypadku tak newralgicznej branży jak branża spożywcza utrata zaufania odbiorców poprzez chociażby domniemane zarzuty dotyczące przydatności do spożycia wypuszczanych na rynek produktów, bądź też zgodności procesu produkcji z przepisami sanitarnymi, w sposób drastyczny przekłada się na renomę producenta, a w konsekwencji na rozmiary jego obrotów.

Uprawniona uprawdopodobniła, że dokonanie przedmiotowej publikacji przez Obowiązanego, zwłaszcza w sytuacji niepotwierdzenia zawartych w tej publikacji zarzutów, stanowić będzie istotne naruszenie renomy Uprawnionej. Wskazać należy, iż w sprawach o naruszenie dóbr osobistych ciężar dowodu wykazania prawdziwości twierdzeń naruszających dobra osobiste spoczywa na stronie, która naruszenia dopuszcza się, bądź też – jak ma to miejsce w przedmiotowej sprawie – naruszenia tego mogłaby się dopuścić w przyszłości. Z tego względu Sąd nie dokonywał analizy materiału dowodowego pod kątem prawdziwości zarzutów sformułowanych przez Obowiązanego, lecz stosownie do zasady ciężaru dowodu wyrażonej w art. 24 k.c. dokonał oceny uprawdopodobnienia roszczenia wyłącznie w zakresie, w jakim przedmiotowa publikacja stanowić mogła naruszenie dobra osobistego Uprawnionej

Nadto Uprawniona spółdzielnia uprawdopodobniła istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia w formie zakazu publikacji przedmiotowego oświadczenia. W świetle poczynionych przez Sąd ustaleń istnieje duże ryzyko, że przedmiotowa publikacja Obowiązanego stanowić będzie naruszenie dobra

osobistego Uprawnionej. Nieuchronność tego zagrożenia jest tym większa, że Obowiązany nie korzystał z możliwości oferowanych mu przez przedstawicieli Uprawnionej do kompleksowego i rzetelnego sprawdzenia całości materiałów Uprawnionej spółdzielni w jej siedzibie, bądź w wybranym zakładzie produkcyjnym, podtrzymując tym samym założoną przez siebie tezę. Równocześnie godzi się zauważyć, na co także wskazuje Uprawniona w uzasadnieniu wniosku, zasięg oddziaływania zdarzenia stanowiącego naruszenie dobra osobistego jest niejednokrotnie większe niż zasięg oddziaływania środków następczych w postaci sprostowania, przeprosin lub innych dopuszczalnych środków ochrony. Co więcej, udzielenie takiej ochrony może mieć miejsce często po długotrwałym procesie, w czasie trwania którego uprawniony ponosi realne straty wynikające z utraty zaufania konsumentów wobec nadszarpniętego wizerunku. Mając to na względzie, jak również ekspozowanie przez Obowiązanego konfrontacyjnej postawy wobec Uprawnionej Sąd uznał za uprawdopodobniony interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia poprzez zakaz publikacji. Oddalenie wniosku, a w konsekwencji przedstawienie przedmiotowych informacji przez Obowiązanego opinii publicznej, w sytuacji gdyby informacje te okazały się być nieprawdziwe, doprowadziłoby do daleko idącego uszczerbku w renomie Uprawnionej, zaś restytucja tego dobra wiązałaby się z długotrwałym nakładem sił i środków, o ile w ogóle możliwe byłoby odbudowanie dobrego imienia sprzed publikacji.

Równocześnie udzieleniu zabezpieczenia poprzez zakaz publikacji nie sprzeciwia się ważny interes publiczny w rozumieniu art. 755 § 2 k.p.c. W literaturze i orzecznictwie podkreśla się, iż zakaz publikacji materiału prasowego powinien być stosowany w sposób proporcjonalny i wyważony w stosunku do zamierzonego celu i tylko w sytuacjach koniecznych do zabezpieczenia ważnych interesów społecznych i indywidualnych. Orzekanie wobec prasy zabezpieczenia przed opublikowaniem materiału powinno zatem mieć charakter wyjątkowy i służyć ochronie ważnego dobra oraz powinno być orzeczone w sposób, który nie będzie prowadzić do pozbawienia informacji społeczeństwa wtedy, gdy informacja ta stwarza uzasadnione zainteresowanie.

Analiza orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, które zajmowało się relacjami między prawem do wolności słowa a prawem do ochrony dóbr osobistych, prowadzi do wniosku, że możliwe jest nakładanie na prasę ograniczeń o charakterze prewencyjnym. Odpowiedni zakaz sądowy może zostać

zaakceptowany, jeżeli służy ochronie ważnego dobra, jest wąsko sformułowany i jednocześnie nie pozbawia możliwości zabierania głosu w sprawie, która budzi lub może budzić społeczne zainteresowanie. Wolność słowa nie ma charakteru absolutnego i musi być wyważona w zestawieniu z drugim dobrem konstytucyjnie chronionym, jakim są dobra osobiste.

Możliwość wydania zakazu publikacji w środkach społecznego przekazu nie jest więc w żadnym razie elementem cenzury prewencyjnej, lecz legalnym instrumentem obrony przed nadużyciem wolności słowa. Korygowaniu błędów popełnianych przez dziennikarzy ma służyć właśnie sądowa kontrola przestrzegania przez nich prawa, która jest właściwym środkiem ochrony praw także przed opublikowaniem materiału prasowego. Należy podkreślić, że orzeczenie sądu nigdy nie jest automatyczne, a we wniosku o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu należy uprawdopodobnić roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

W niniejszej sprawie dostrzegalny jest także konflikt pomiędzy dwoma dobrami o charakterze publicznym. Z jednej strony zadaniem prasy jest poruszanie tematów społecznie istotnych i temat, którego miałyby dotyczyć dotyczy bardzo szerokiego grona odbiorców. Bez wątplenia kwestia bezpieczeństwa żywności stanowi temat, na który odbiorcy powinni otrzymywać kompletne i zweryfikowane informacje. Dostrzec należy, iż rzetelne informowanie opinii publicznej na temat ewentualnych nieprawidłowości pozwala na wyeliminowanie niepożądanych zachowań producentów, a to pozwala na zachowanie prawidłowej konkurencji na rynku. Zakaz publikacji informacji dostatecznie zweryfikowanych prowadziłby bez wątplenia do naruszenia tego interesu. Z drugiej strony - publikacja materiału nierzetelnego, opartego o informacje niesprawdzone lub co gorsza, świadomie wprowadzającego w błąd konsumentów narusza zbiorowe interesy konsumentów oraz warunki uczciwej konkurencji, a zatem także dobra o istotnym znaczeniu publicznym. W sprawie uprawniona uprawdopodobniła sprawowanie należytej kontroli nad jakością i zdatnością do spożycia wytwarzanych przez nią produktów oraz uprawdopodobniła, że szykujący publikację dziennikarz odmawiał zapoznania się z dokumentacją obrazującą tę kontrolę. Uprawdopodobniła w ten sposób, że zamierzona publikacja mogłaby zostać oparta na niekompletnych źródłach a tym samym prowadzić do dezinformacji konsumentów, czyli w istocie szkodzić interesowi publicznemu. Konstatacja ta uzasadnia udzielenie uprawnionemu sądowej ochrony przed

naruszeniem dobra osobistego w postaci renomy równolegle do ochrony interesu publicznego w postaci ochrony zbiorowych interesów konsumentów.

W odniesieniu do zakazu rozpowszechniania Sąd zobligowany był do limitowania czasu obowiązywania zakazu stosownie do treści art. 755 § 2 k.p.c., zgodnie z którym udzielając zabezpieczenia, sąd określa czas trwania zakazu, który nie może być dłuższy niż rok. Fakt ten uzasadniał oddalenie wniosku w części, w jakiej zakaz ten miałby zostać nałożony na czas nieokreślony.

Wobec udzielenia zabezpieczenia, stosownie do treści art. 733 k.p.c. Sąd wyznaczył uprawnionemu dwutygodniowy termin na wytoczenie powództwa w niniejszej sprawie pod rygorem upadku zabezpieczenia.

Mając na względzie ogół przyjętych rozważań na podstawie przywołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

Sędzia (del.) Andrzej Vertun

Na oryginalne właściwe podpisy
Za zgodność
Sekretarz Sądowy

Sekretarz Sądowy
Sądu Okręgowego w Warszawie
M. Górczak
Monika Górczak